

Eksamen Econ 1410 – 2017

OPPGAVE 1:

Ta stilling til argumentene under. Gjør rede for om hvert og ett av dem er korrekt eller feil, og begrunn svaret ditt.

- a. «For at internasjonal handel skal gi gevinster må landene som handler med hverandre ha ulike absolutte fortrinn i produksjonen.»

SVAR: Kandidaten må kunne gjøre rede for at påstanden er feil, og at det er komparative fortrinn som er avgjørende og forklare hva som vi legger i komparative fortrinn.

- b. «Internasjonal handel vil kun gi gevinster dersom landene som handler med hverandre er relativt like».

SVAR: Kandidaten må gjøre rede for at dette er feil dersom vi tar utgangspunkt i teorien om komparative fortrinn. Tvert om så er det nettopp det at land er ulike som gir opphav til gevinster ved handel i henhold til teorien om KF.

OPPGAVE 2:

Anta at verden består av tre land: Kina, USA, og Tyskland. Legg også til grunn Tyskland og Kina handler med hverandre. USA handler med Tyskland men har holdt opp å handle med Kina. Anta videre at det foregår produksjon innen tre sektorer: Elektronikkindustri, bilindustri og klesindustri. Anta at

- Kina eksporterer elektronikk og tekstiler og importerer biler;
- Tyskland eksporterer biler og importerer klær og elektronikk;
- USA eksporterer elektronikk og biler og importerer klær.

Kina opplever en sterk produktivitetsvekst innenfor elektronikkindustrien. Gjør rede for

- hvilke land som påvirkes og hva som er avgjørende for at de blir påvirket; og
- hvordan produksjon og velferd i de respektive landene eventuelt påvirkes.

Begrunn svarene dine og illustrer ved hjelp av figurer så fremt mulig.

SVAR: Viktige stikkord er

- størrelsen på land; dersom andre land skal påvirkes av vekst i et utland så må landet være stort (ikke lite), slik at verdensmarkedsprisene og, med det, andre lands bytteforhold påvirkes
- det er ikke vesentlig for om et land påvirkes av produktivitetsvekst i et annet land at dette er en handelspartner; avgjørende er hvilken sektor som veksten skjer i; mao om den er å regne som import- eller eksportskjev sett utifra det enkelte land
- kandidaten bør kunne tegne opp figurer med produksjonsmulighetskurver og budsjettlinjer som viser
 - o vekst i eget land
 - o vekst i andre land som gir dårligere bytteforhold (mao ingen endring i prod mulighetskurven men budsjettlinjen endrer helning; de beste kandidatene tegner inn autarki, frihandel, viser eksport og import og legger så på endret bytteforhold og viser hva dette gjør med eksport, import, produksjon og velferd)

Eksamen Econ 1410 – 2017

- vekst i andre land som gir bedret bytteforhold (mao ingen endring i prod mulighetskurven men budsjettlinjen endrer helning; de beste kandidatene tegner inn autarki, frihandel, viser eksport og import og legger så på endret bytteforhold og viser hva dette gjør med eksport, import, produksjon og velferd)
- viktig poeng: det å stenge noen ute som handelspartner betyr ikke at man stenger effekten av dem på seg selv ut. Den kommer via andre kanaler.

OPPGAVE 3:

Stålindustrien har vært gjenstand for beskyttelse mot internasjonal konkurranse i flere land, herunder USA.

- a) Anta at verdensmarkedsprisen for stål ligger under prisen for stål i USA under autarki. Sammenlikn konsument-, produsent- og samfunnsøkonomisk overskudd i USA under autarki og med frihandel. Illustrer svaret ved hjelp av en figur, og gjør rede for hvem som vinner og taper på endringen i handelsregime.

SVAR: Rett frem partiell analyse av virkningen av handel i et markedskryssdiagram; gjøre rede for konsument overskudd, produsentoverskudd og samfunnsøkonomisk overskudd ihht Krugman & Obstfeld

- b) Anta at USA tillater import av stål men innfører en importtoll. Gjør rede for konsekvensene for ulike grupper og samfunnet sett under ett. Bruk figur til å illustrere svaret ditt.

SVAR: Igjen, standard partiell likevektsanalyse; redegjøre for konsumentoverskudd, produsentoverskudd og netto samf økon overskudd. Viktig: kunne forskjell på stort og lite land og tegne to ulike figurer, en for hvert tilfelle.

De beste kan forklare hvorfor toll slår inn ulikt i de to tilfellene og resonnerer rundt virkning på bytteforhold og overveltning av kostnader av tollene på utlendinger.

- c) Hva legger vi i begrepet optimal toll? Forklar og illustrer grafisk.

SVAR: Basis er svar gitt i b). Kan også gjerne vise hump shaped figur fra boken. Må kunne at lite land har optimal toll=0. For stort land avhengig av dødvektstap ifht bytteforholdsgevinst.

OPPGAVE 4:

Handel mellom land gir gevinster, men de er ujevnt fordelt. Noen vinner og noen taper.

- a) Gjør rede for hva som er kildene til gevinster ved handel basert på ulike antakelser om markedsstruktur og teknologi.

SVAR: Komparative fortrinn, eksterne skalafordeler, interne skalafordeler og heterogene foretak. Forklare kort ifht hver av de fire hva som er årsaken til at vi får gevinster ved handel.

Eksamen Econ 1410 – 2017

- b) Hvem kan potensielt sett tape på internasjonal handel? Forklar hvorfor de taper, og hvilke forhold som påvirker hvor stort eller lite tapet blir.

SVAR: Få frem at ulike grupper typisk står mot hverandre

Konsumenter vs produsenter (partiell likevekt)

Arbeidstakere vs kapitaleiere (HO og Stolper –Samuelson; handel med svært ulike land gir større gevinster men også større endringer og større omstilling)

Mindre produktive versus mer produktive bedrifter (de minst produktive presses ut)